

Documente inedite din arhivele dâmbovițene referitoare la activitatea lui Nicolae Iorga

În mod cu totul întâmplător, în depozitele Direcției Județene Dâmbovița a Arhivelor Naționale au fost depistate mai multe documente care conțin informații interesante asupra activității marelui nostru istoric Nicolae Iorga.

Având în vedere locul și rolul orașului Târgoviște în istoria poporului român, Nicolae Iorga a făcut, de-a lungul anilor, mai multe vizite, atât în oraș, cât și în județul Dâmbovița.

Uneori, aceste vizite s-au desfășurat în fruntea unor delegații române sau străine, cum a fost aceea a participanților la Congresul de bizantinologie, din anul 1934, desfășurat la București.

Un document extrem de interesant este apelul adresat autorităților județene, alături de Nicolae Iorga, de o serie de personalități ale vieții noastre politice, culturale și religioase pentru ajutorarea moșilor din Apuseni, ajunși în stare de sărăcie.

Alte trei documente se referă la strângerea de fonduri pentru constituirea, la Bicaz, a mănăstirii „Maica Domnului a Tuturor Mângâierilor“, dedicată memoriei reginei Maria.

Publicăm, în continuare, documentele depistate în speranța că acestea vor contribui, modest, la întregirea informației istorice asupra activității atât a marelui nostru istoric, cât și a altor personalități.

Documentele, în număr de șapte, datează din perioada 1909–1940, toate fiind originale.

PÂRVAN DOBRIN

1

1909 octombrie 23, București. Adresă a Ligii pentru Unitatea Culturală a Românilor către Primăria orașului Târgoviște, prin care își face cunoscută intenția de a vizita monumentele din zonă și de a sărbători împlinirea a 310 ani de la unirea Ardealului cu Țara Românească sub Mihai Viteazul.

Liga pentru Unitatea Culturală a Românilor
Comitetul Central Executiv
No. 400

București, 23 octombrie, 1909
Strada Fântâniei 1

Domnule Primar,

Comitetul Central al Ligii Culturale, luând hotărârea de a prăznui, printr-un parastas la Mănăstirea Dealului și prin vizitarea monumentelor religioase ale Târgoviștei ziua de Sfântul Mihail, 8 noiembrie, patronul celui mai eroic domn al românilor, azi când se împlinesc 310 ani de la cucerirea Ardealului, are onoarea să vă roage a participa domnia voastră la această serbare a cărei program vi se anexează.

Sunteți rugat, de asemeni, călduros, să binevoiți a ne pune și o sală la îndemână, pentru dezvoltarea conferinței privitoare la însemnătatea acestei zile.

Vă rugăm să binevoiți a primi încredințarea osebitei noastre stime.

Președinte,
S. Somănescu

Secretar,
Nicolae Iorga

D<omniei> sale, domnului primar al orașului Târgoviște

Direcția Județeană Dâmbovița a Arhivelor Naționale, fond Primăria orașului Târgoviște, dosar 1/1909, f. 19.

2

1927 august 11, București. Adresă a Universității Populare „Nicolae Iorga“ din Vălenii de Munte către Primăria orașului Târgoviște, prin care se solicită sprijin pentru găzduirea a 150 cursanți aflați în vizită în oraș.

Universitatea Populară „Nicolae Iorga“
din Vălenii de Munte
Înființată la 1 iulie 1908
No. 184

11 august 1927
Sediul central: La „Liga Culturală“,
strada Banul Mărăcine,
București, telefon 310/80

Domnule Primar,

Universitatea Populară „N. Iorga“ din Vălenii de Munte face, la sfârșitul cursurilor, un pelerinaj la mormântul regelui Ferdinand I cu un număr de circa 150 cursanți, în mare parte minoritari și în drum ne oprim și în orașul Târgoviște spre a putea fi vizitat.

Data sosirii noastre este în ziua de marți, 16 august 1927, orele 12 a.m.

Credem, domnule primar, că d<umnea>voastră, care sunteți părintele orașului, ne veți da tot sprijinul pentru a putea fi găzduiți în orașul Târgoviște, spre a putea, a doua zi, la orele 17–18 dim<inea>, pleca la Câmpulung, adică miercuri, 17 august 1927.

În orașul Târgoviște vom da în această seară o șezătoare culturală.

Am delegat pe părintele Brănișteanu spre a lua contact cu d<umnea>voastră asupra încartiruirii.

Primiți, vă rugăm, domnule primar, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,
Nicolae Iorga

Secretar,
Ilie Al. Ardeleanu

Direcția Județeană Dâmbovița a Arhivelor Naționale, fond Primăria orașului Târgoviște, dosar 1/1927, f. 3.

3

1937 octombrie 20, București. Apel adresat Prefecturii județului Dâmbovița de către Comitetul „Sprijinitorii Moților“ privind ajutorarea populației din ținutul Munților Apuseni.

Comitetul „Sprijinitorii Moților“
Secția Culturală a Societății
APROVIZIONAREA MOȚILOR

București, 20 octombrie 1937

Ord. juridic de funcționare nr. 772/1936,
privilegiată cu Decizia Ministerială nr. 8828/1937
PALATUL MARMOROSCH BLANK
STRADA DOAMNEI – BUCUREȘTI. Telefon 5-22.63

Onor,
Prefectura jud<ețului> Dâmbovița, Târgoviște

În ținutul munților Apuseni trăiesc covârșiți de suferințe – moții – populația cea mai neaoș românească a țării.

Urmașii lui Horea, Cloșca și Crișan au ținut întotdeauna vie flacăra românismului, sacrificându-se pe altarul patriei.

Ei ne cer astăzi sprijinul și ajutorarea moțiilor.

Credem că este o datorie sfântă pentru orice bun român să contribuie la desăvârșirea scopului ce urmărim.

Rugăm a ne comunica răspunsul dv. în cel mult 10 zile de la primirea prezentei. Direct. sect.,

L.S.
Patriarhul României,
Miron Cristea, patriarh

Președ<intele> Part<idului> Național Liberal,
C<onstantin> I. Brătianu

Președ<intele> Part<idului> Național Democrat,
N<icolae> Iorga

Președ<intele> Part<idului> Național Creștin,
Oct<avian> Goga

Președ<intele> Part<idului> Radical Țărănesc,
Gr<igore> Iunian

Vice-Președ<intele> Cons<iliului> de Miniștri,
Ion Inculeț

Ministrul Cultelor,
Victor Iamandi

Direcția Județeană Dâmbovița a Arhivelor Naționale, fond Prefectura județului Dâmbovița, dosar 380/1938, f. 13.

4

1939 iulie 5, București. Adresă a Societății Culturale a Studenților Orfani de Război prin care se solicită Primăriei orașului Târgoviște contravaloarea biletului de onoare pentru serbarea zilei Restaurației.

SOCIETATEA CULTURALĂ
A STUDENȚILOR ORFANI DE RĂZBOI

Înreg. Trib. nr. 2223/1936

SEDIUL: CALEA GRIVIȚEI NR. 67 BUCUREȘTI

Nr. 368

București, 5 iulie 1939

Domnule Primar,

Ne permitem, în mod respectuos, a vă reaminti că, cu adresa noastră nr. 86, din 27 mai 1939, v-am trimis un bilet de onoare în valoare de lei 1000 pentru comemorarea zilei naționale a Restaurației și împlinirii a 9 ani de domnie a majestății sale regelui Carol al II-lea, de sub înaltul patronaj al domnului profesor universitar N<icolae> Iorga, consilier regal.

Cum, până în prezent, n-am primit nici un răspuns din partea domniilor voastre și dorind a încheia socotelile acestei serbări, respectuos vă rugăm să binevoiți a soluționa cererea noastră în mod favorabil și a ne trimite contra-valoarea ce veți aprecia, la sediul societății noastre.

Vă rugăm să primiți respectuoasele noastre mulțumiri anticipate.

PREȘEDINTE DE ONOARE,

N<icolae> Iorga

Președinte,
Constantin Popescu

Secretar General,
I. Oancea

Direcția Județeană Dâmbovița a Arhivelor Naționale, fond Primăria orașului Târgoviște, dosar 26/1939, f. 11.

5

1939 iulie 25, București. Adresă a Comisiei Monumentelor Istorice prin care solicită sprijin financiar pentru construirea, la Bicz, a unei mănăstiri dedicate memoriei reginei Maria.

Ministerul Cultelor și al Artelor

București, 25 iulie 1939

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

BIROUL CONSTRUIRII MĂNĂSTIRII „REGINA MARIA“

Domnule Primar,

Ca un îndreptățit și binemeritat omagiu pentru marea noastră dispărută, purcedem azi la ridicarea unei mănăstiri pe locul unde, în clipele cele mai grele ale vieții ei, îi plăcea să se retragă REGINA MARIA.

La Bicz, se va clădi mănăstirea „Maicii Domnului a Tuturor Mângâierilor“, așa cum a dorit în viață regina Maria și cum a lăsat scris la moarte.

Prin această faptă creștinească vom mărturisi o adâncă recunoștință mării regine Maria, care a luptat fără odihnă alături de FERDINAND, Întregitorul, pentru făurirea ROMÂNIEI MARI.

Întorcându-se privirea spre drumul pe care l-a străbătut de la venirea ei în țară, până ce și-a dat ultimul sfârșit în slujba aceleiași credințe pentru binele poporului său, ridicarea unei mănăstiri este o datorie din partea fiilor neamului pe care i-a iubit atât de mult.

Sprijiniți, deci, cu românească faptă această inițiativă de respectuoasă dragoste pentru memoria reginei Maria și contribuiți la realizarea ei, printr-un neprecupețit concurs, așa precum neprecupețite au fost și sacrificiul și iubirea ei pentru ȚARA ROMÂNEASCĂ.

DUMNEZEU SĂ NE AJUTE

PRIM-MINISTRU,
Ministru de Interne și Adinterim
la Apărarea Națională
Armand Călinescu

CONSILIER REGAL,
Nicolae Iorga

PREȘEDINTELE SENATULUI

Consilier Regal,
Constantin Argetoianu

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Consilier Regal,
Alexandru Vaida Voevod

PATRIARHUL ROMÂNIEI

† Nicodim

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Victor Iamandi

MINISTRUL CULTELOR ȘI ARTELOR

Nicolae Zigre

MINISTRUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Petre Andrei

PRIM-PREȘEDINTE AL ÎNALTEI

CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Andrei Rădulescu

Direcția Județeană Dâmbovița a Arhivelor Naționale. fond Primăria orașului Târgoviște. dosar 19/1939, f. 12.

6

<1939, după noiembrie 24>, București. Apel semnat de mai multe personalități ale vieții politice și culturale prin care solicită strângerea de fonduri destinate construcției, la Bicz, a mănăstirii închinată memoriei reginei Maria.

România

Ministerul Cultelor și Artelor

Comisiunea Monumentelor Istorice

Domnule PREȘEDINTE,

În amintirea neuitatei regine Maria, Comisiunea Monumentelor Istorice a hotărât să înalțe la Bicz mănăstirea „Maica Domnului a Tuturor Mângâierilor“.

Acea care, alături de regele Ferdinand, a stat neclintită în credința că până în sfârșit sfânta dreptate a poporului românesc va birui își va avea lăcașul dorit de ea.

Lăcaș de reculegere și de întremare se va înălța la Bicz, unde familia noastră domnitoare a suferit și sperat alături de întreaga națiune.

Mănăstirea pe care a dorit-o marele ei suflet trebuie să vorbească veacurilor viitoare că am știut să-i cinștim memoria și să-i împlinim cuvântul din urmă.

Sprijiniți lucrarea începută și Dumnezeu vă va răsplăti înmuit silințele, care nu vor fi niciodată prea mari față de meritele marei noastre regine Maria.

Președintele Consiliului

de Miniștri,

Gheorghe Tătărescu

Președintele Comisiunii

Monumentelor Istorice

Consilier Regal

Nicolae Iorga

Președintele Camerei

Consilier regal,

Alexandru Vaida Voevod

Președintele Senatului

Consilier regal,

Constantin Argetoianu

Consilier regal,
Victor Iamandi
Ministrul agriculturii și domeniilor,
Grigore Ionescu-Sisești
Ministrul educației naționale
Petre Andrei

Patriarhul României,
† Nicodim
Ministrul Cultelor și Artelor,
Ion I. Nistor
Prim-președinte al Înaltei Curți
de Casație și Justiție
Andrei Rădulescu

Direcția Județeană Dâmbovița a Arhivelor Naționale, fond Camera de agricultură a județului Dâmbovița, dosar 15/1939, f. 1.

7

1940 martie 6, București. Adresă a Comisiei Monumentelor Istorice către Camera de agricultură a județului Dâmbovița prin care solicită să contribuie cu fonduri la înălțarea unei mănăstiri dedicate memoriei reginei Maria.

România
Ministerul Cultelor și Artelor
Comisiunea Monumentelor Istorice

București 00476, 6.III.1940

Domnule Președinte,

În vederea ridicării Mănăstirii „Maica Domnului a Tuturor Mângâierilor“, în amintirea reginei Maria, s-a adresat un apel în 1939.

Acest apel a dat rezultate prea modeste față de ceea ce ne-am propus a duce la capăt.

Îl reînnoim, rugându-vă să binevoiți a aproba ca în bugetul exercițiului financiar 1940/1941 să se prevadă o sumă pe care o lăsăm la aprecierea dumneavoastră.

Pentru prețioasa ofrandă ce veți binevoi a acorda, vă rugăm să primiți viile noastre mulțumiri.

Președinte,
Consilier Regal
N. Iorga

Secretar-Director General,
Victor Brătulescu

N.B. Vă rugăm a ni se comunica de pe exercițiul 1939–1940 dacă ați subscriș ceva pentru acest fond.

Domniei sale
Domnului Președinte al Camerei de Agricultură a județului
Dâmbovița, Târgoviște

Direcția Județeană Dâmbovița a Arhivelor Naționale, fond Camera de agricultură a județului Dâmbovița, dosar 15/1939, f. 2.